

APARIȚIA ÎN AN CENTENAR A ANUARULUI XXVI (2022-2023)
FACULTĂȚII DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
DIN CADRUL UNIVERSITĂȚII „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA

Celebrarea unui secol de la înființarea învățământului teologic universitar ortodox la Cluj-Napoca găsește instituția noastră la **un moment de mare împlinire**: este parte a uneia dintre cele mai prestigioase universități din lume, „Babeș-Bolyai” (universitate europeană de clasă mondială, „world-class”), beneficiază de un campus universitar (prin grija Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei), Campusul Teologic Ortodox „Episcop Nicolae Ivan”, are un corp profesoral care a încheiat cea mai robustă (și mai fertilă) școală doctorală de Teologie ortodoxă la nivel național și are cea mai de impact interfață de comunicare a științei și a cercetării proprii: șapte reviste științifice cu vizibilitate internațională.

Într-o lume aflată în **mare derută și dezorientare axiologică cauzate de evacuarea Transcendenței din planul existenței cotidiene**, misiunea Teologiei Ortodoxe este aceea de a readuce în lume simțul prezenței lui Dumnezeu, într-o manieră credibilă și de mare impact; constatăm cu mâhnire faptul că este în act un proces galopant de distanțare de sacru și de eroziune a valorilor tradiționale. De aceea, în constelația celor șapte facultăți de teologie ortodoxă din Transilvania (și a celor patru, teologice, din cadrul UBB), considerăm că instituția ortodoxă clujeană are un loc insubstituibil.

Teologia Ortodoxă de la Cluj a însemnat, la înființare, un plus de relevanță publică pentru românismul din Ardealul de Nord (o formă de „vertebrare” academică a Ortodoxiei din Nordul Transilvaniei); astăzi, într-o universitate multiculturală, ea are **rolul de a proclama splendoarea Ortodoxiei în panorama de ansamblu a creștinismului transilvănean** și mondial. Vocația ei rămâne aceea de a converti „minți” și de a preschimba „inimi”, adică de a îmbogăți și transfigura atât etajul cognitiv, cât și etajul emoțional al ființei umane.

Rolul Teologiei Ortodoxe (prin identitatea ei de „pilot” al vieții duhovnicești) este colosal la nivelul **consolidării țesutului socio-cultural din**

Transilvania; intervenția ei adâncă este la nivelul emoționalului colectiv și al inconștientului public. Ea are un rol anume în viața societății postmoderne, reconstruind și remodelând destine individuale și colective, și **regerând ciclic resursele etice secătuite de ideologiile ce parazitează constant spațiul public.** Sub acest aspect, impactul ei internațional este semnificativ.

În atingerea obiectivelor sale, Teologia are trei vectori la dispoziție: cel spiritual-formativ (vizând în primul rând tineretul contemporan), cel misionar-apologetic (vizând ansamblul societății de astăzi) și cel cultural-social (de impact asupra mentalităților dominante). Drept urmare, **Centenarul Teologiei Ortodoxe clujene este șansa unui bilanț, a unei recalibrări a forțelor și a unei investiții dinamice și pline de speranță în viitor,** călăuziți de lumina Dumnezeuului Treimic și plini de forța credinței lucrătoare prin iubire.

După Marea Unire din 1918, Biserica Ortodoxă din Transilvania a beneficiat de o deplină libertate; în noile condiții, au apărut în Transilvania noi eparhii: Eparhia Oradiei (1920), Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului (1921) și Eparhia Armatei, cu sediul la Alba Iulia (1921). Pentru nevoile bisericești au fost înființate noi școli teologice: Academia Teologică Ortodoxă din Oradea (1923) și Institutul Teologic Ortodox din Cluj (1924), de către ierarhii Roman Ciorogariu și Nicolae Ivan.

Institutul Teologic Ortodox din Cluj (înființat în anul 1924 cu o durată de 3 ani) se transformă ulterior în Academia Teologică din Cluj (cu o durată de 4 ani de studiu); lipsa de preoți din comunele și satele eparhiei clujene era evidentă, după război fiind vacante peste 70 de parohii, după cum constata eparhiotul, episcopul Nicolae Ivan. În anul 1952, regimul comunist desființează Institutul din Cluj, acceptând (drept „consolare”) funcționarea aici doar a unui Seminar teologic (pe atunci, școală de nivel mediu, fără recunoașterea studiilor de către stat).

După reînființare, **evoluția învățământului teologic ortodox românesc din Cluj-Napoca a fost galopantă;** în trei decenii s-au realizat lucruri impresionante, Anuarul care vede acum lumina tiparului fiind doar o parte a inițiativelor multiple de fortificare și de proclamare în lume a activității deosebite desfășurate la nivel universitar teologic ortodox în Cluj-Napoca.

Prezentul volum respectă perimetrele consacrate, de-a lungul timpului, Teologiei tradiționale, perimetrul biblic, perimetrul istoric, perimetrul sistematic și perimetrul practic. Sunt prezente câteva savuroase recenzii și apare, în detaliu, cronica facultății, realizare demnă de lăudat a domnului documentarist și cercetător Dacian But-Căpușan; aceasta din urmă presupune o minuțioasă atenție față de fiecare eveniment din viața șco-

lii, consemnare la timp pentru a „inventaria” detaliile, fapt pentru care merită toate felicitările noastre. Alese mulțumiri tuturor autorilor, colaboratorilor și celor implicați în munca pentru a vedea lumina tiparului prezentul Anuar.

**ARHIM. PROF. UNIV. DR. ABIL. TEOFIL TIA
DECANUL FACULTĂȚII DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA**